

VVD algemene beschouwingen

Raadsvergadering 5 november 2020

Algemeen

Voorzitter Goedemiddag aan alle aanwezigen maar ook voor alle mensen die meekijken via facebook of youtube of deze vergadering later terugkijken.

Voorzitter eerst een woord van dank aan de ambtelijke organisatie en griffiemedewerkers dat dit toch vandaag mogelijk is. Ook dank voor alle extra inspanningen voor het mogelijk maken van het digitaal vergaderen van de afgelopen tijd en voor de toekomst.

Volgend jaar in 2021 bestaat de gemeente Nieuwegein 50 jaar. Nieuwegein ontsproten uit de dorpen Vreeswijk en Jutphaas. In de afgelopen jaren gegroeid tot een stad waar zo'n 63.500 mensen met plezier wonen. Een stad met veel voorzieningen en lage woonlasten. Als Nieuwegeinse VVD hebben we ons hier altijd hard voor gemaakt en zullen we blijven doen. Nieuwegein wordt 50 jaar. Dit is reden voor een feestje. Een jubileum moet je vieren zeker nu we met zijn allen een zware tijd doormaken. Een zware tijd voorzitter. De crises raakt ons allemaal, de een meer als de ander maar de Coronacrisis heeft gevolgen voor ons allemaal. Daarom is het belangrijk om de lichtpuntjes die er zijn toch met elkaar te vieren. Natuurlijk weten we niet hoe de zaken er dan voor staan. Maar wil het college toch vragen om alles te doen wat toch redelijkerwijs mogelijk is met inachtneming van de dan geldende regels. Alle inwoners en ook de bedrijven moeten hier wel wat meekrijgen en liefst willen we dat iedereen hierin ook meedoet. Voorzitter: Hoe kijkt het college nu aan tegen de viering van Nieuwegein 50 jaar?

Gemeenten in zwaar weer

Voorzitter: Alle gemeenten in Nederland hebben last van de gevolgen van de Coronacrisis. De centrale overheid staat op dit moment nog niet springen om de tekorten bij de gemeenten aan te vullen. Alle toezeggingen die er zijn vanuit het Rijk zijn niet structureel maar zijn allemaal op incidentele basis. Volgend jaar zijn de tweede kamer verkiezingen. We zullen pas hierna als er een nieuwe rijksbegroting ligt weten op welke wijze het Rijk de gemeenten wel of niet gaat helpen met de ontstane tekorten. Tot die tijd zijn op we op ons zelf aangewezen. Gelukkig heeft Nieuwegein altijd een financieel degelijk beleid gevoerd. Weliswaar hebben we al jaren ingeteerd op onze algemene reserve door jaarlijks geld hieruit aan de begroting toe te voegen. Onze balans is dus al jaren niet in evenwicht. Je kan het ook anders uitdrukken: inmiddels is het vet wel van de botten. De provincie keurt inmiddels deze manier van begroten ook niet meer goed.

Dat betekent als we alle voorzieningen zoals we die nu hebben in Nieuwegein overeind willen houden de tering naar de nering moeten zetten.

Een financieel degelijke stad betekent het huishoudboekje op orde. Dat houdt in voor de Nieuwegeinse VVD dat de lasten laag blijven en het uitgavenpatroon van de gemeente verantwoord is en past bij de inkomsten.

Geen ruimte dus voor nieuw beleid of er moet iets anders niet meer gedaan worden. Er is nu geen geld voor allerlei goed bedoelde moties, Voorzitter. Een pas op de plaats en zorgen dat wat we hebben overeind houden. Voorzitter: de Nieuwegeinse VVD vraagt het college alle moties die niet budget neutraal zijn te ontraden?

Duurzaam financieel evenwicht

Om Nieuwegein in de toekomst financieel gezond te houden doet het college een aantal voorstellen. Met zijn thema's die een behoorlijk deel van de begroting vormen maar het sociaal domein ontbreekt hierin.

Het is goed om na te denken hoe Nieuwegein meer robuust financieel naar de toekomst kan plannen. Eerder zijn de plannen van de Nieuwegeins VVD voor assetmanagement en het maken van een nota kapitaalgoederen door de raad al omarmd en gebruikt het college deze methodieken ook voor de thema's binnen duurzaam financieel evenwicht.

De VVD is voor de scholen nog niet overal overtuigd dat wordt afgestapt van sloop nieuwbouw maar dat de bestaande scholen worden gerenoveerd. Hierdoor wordt er geen ruimte vrij gespeeld voor nieuwe plannen en blijft het aantal schoolgebouwen gelijk. We wachten de uitkomsten van het onderzoek hier verder op af.

Sociaal domein

Werk en inkomen

De komende jaren verwacht de Nieuwegeinse VVD dat het aantal uitkeringsgerechtigden flink zal toenemen. Na de eerste Corona golf was de voorspelling dat we gaan groeien naar 600.000-700.000 uitkeringsgerechtigden. Dat zou ook in Nieuwegein een verdubbeling betekenen. Wij zijn van mening dat er alles aan gedaan moet worden om onze inwoners aan het werk te houden en zo snel mogelijk weer aan het werk te krijgen. Daarmee voorkomen we namelijk ook dat onze inwoners onnodig in de schulden terecht komen met alle gevolgen van armoede tot gevolg. Daarnaast is het van groot belang dat ook inwoners van Nieuwegein een steentje bijdragen tijdens deze crisis. Dat kan door iedere inwoner met een uitkering vrijwilligerswerk te laten doen om de eigen buurt beter te maken in deze moeilijke periode. Dus iedere inwoner heeft een betaalde baan of levert een bijdrage naar vermogen als vrijwilliger. Voorzitter: Dat past in goed in het project, Betere buurten of moeten we zeggen betere sociale buurten?

Jeugdzorg

Het Rijk heeft de Jeugdzorg overgedragen naar de gemeenten in de overtuiging dat gemeenten het beter en goedkoper kunnen. Tot nu toe is nog niet gebleken dat de gemeenten dit waar kunnen maken. Een open einde regeling waar we als raad nauwelijks invloed op kunnen uit oefenen. Tevens is er een grote angst bij bestuurders om hier fouten te maken waardoor niet de juiste zorg aan de jeugd die dat nodig heeft kan worden geboden. Voorzitter de jeugdzorg is nu zeer laagdrempelig toegankelijk. Er wordt wel heel snel een sticker geplakt op een kind. Ziet het college ook mogelijkheden om ouders meer te ondersteuning in de opvoeding i.p.v het stickers plakken bij kinderen?

Voorzitter we kunnen een aantal instrumenten inzetten om te kijken of de zorg wel efficiënt wordt uitgevoerd. De VVD denkt dan dat partijen zich moeten houden aan de gemaakte afspraken waarbinnen facturen moeten zijn ingediend. Bijv. binnen twee maanden en niet nog een half jaar of misschien wel een jaar na dato. Wordt er regelmatig gecontroleerd of nog steeds de juiste zorg wordt geboden? Wellicht kan de zorg worden afgeschaald omdat de omstandigheden zijn gewijzigd. Voorzitter wordt dit jaarlijks getoetst?

Zijn er goede afspraken met o.a. huisartsen over naar welke instellingen wordt door verwezen voor de juiste betaalbare zorg, niet alle zorg werkt namelijk effectief? Worden de kosten allemaal wel terecht bij de gemeente gedeclareerd of bestaat er kans dat de kosten

kunnen vallen onder andere wetgeving bijv. de Wlz? Voorzitter: we zouden graag een reactie van het college horen op bovenstaande vragen en of hier in Nieuwegein voldoende aandacht voor is.

Welzijn

Het college heeft moeite om de partijen zoals Movactor en de Algemene Hulpdienst Nieuwegein die in Nieuwegein verantwoordelijk zijn voor het welzijns domein aan boord te houden. Wellicht tijd om de bakens te verzetten en op basis van het nieuwe welzijnsnota ook naar andere partijen te kijken dan proberen vast te houden aan een partij waarmee het al jaren achtereen een struggle is om tot goede afspraken te komen. Voorzitter de Nieuwegeinse VVD heeft geen vertrouwen meer in Movactor. Het is als trekken aan een dood paard.

De verstandhoudingen met de AHN zijn al niet veel beter. Het college heeft grote verschillen van inzicht over de financiën. Hoe heeft het zover kunnen komen op dit soort fundamentele zaken en wat gaat het college doen om dit structureel te verbeteren?

De Nieuwegeinse VVD wil dat de gemeente een betere communicatie tussen de verschillende zorg- en welzijnsinstanties in Nieuwegein aanmoedigt om de kwaliteit te verbeteren en de kosten beheersbaar te houden

WMO

De VVD is zeer ontevreden dat het Rijk de abonnementsregeling heeft gewijzigd zonder daar ook het benodigde budget bij te doen. Dit heeft een stijging veroorzaakt van 20% van de kosten. Voornamelijk veroorzaakt door mensen die aanspraak maken op huishoudelijke hulp en die dit eerst volledig zelf betaalde. De Nieuwegeinse VVD wil dat alleen mensen die het echt nodig hebben hier aanspraak op kunnen maken en niet op basis van ik mag het aanvragen en dan doe ik het ook. Andere gemeenten zoals Oldenzaal zien wel kansen om huishoudelijke hulp onder de bijzondere bijstand te scharen. Voorzitter waarom kan dat niet in Nieuwegein?

Hier geldt tevens dat we goed moeten monitoren of de mensen nog steeds terecht gebruik maken van de regeling. Ook hier moet periodiek (tenminste 1x per jaar) worden getoetst of de omstandigheden niet zijn gewijzigd. Toets de gemeente bijvoorbeeld ook of er nog steeds sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie? Ook kunnen er voorzieningen zijn die onterecht onder het abonnementstarief worden geschaard. Gemeenten mogen dan aan cliënten een hogere eigen bijdrage vragen. Gebeurt dit wel altijd? Hebben we een lijst van de voorzieningen zoals die in Nieuwegein worden geboden welke wel en niet onder het abonnementstarief vallen?

De Nieuwegeinse VVD wil dat er bij complexe zorg, waarbij meerdere aanbieders in beeld zijn, slechts één persoon over de vloer komt.

Voorzitter: Graag een reactie van het college op welke wijze ze denkt grip te krijgen op deze kosten. Het ziet er niet naar uit dat het Rijk bereidt is hier binnenkort de bijdragen hiervoor te verhogen.

De Nieuwegeinse VVD vraagt het college om ook voor het gehele sociaal domein met een plan te komen om de basis op orde te brengen. Is het college bereid om met een plan te komen waar de raad meer grip kan krijgen op de uitgaven in het sociaal domein en waarin de raad knoppen krijgt aangereikt waar we aan kunnen draaien?

Wonen

We hebben als Nieuwegein een behoorlijke woningbouw opgave. 5000 woningen. In 2020 zullen er ca. 500 woningen bij komen. Dat betekent dat we ca. 10 jaar nodig hebben om het aantal van 5000 nieuwe woningen te bereiken. Voorzitter: Klopt dat? Het college verwacht daarom dan ook dat Nieuwegeinse bevolking de komende jaren nog aanzienlijk zal groeien. Dan moet het wel harder gaan dan de afgelopen jaren. In de technische beantwoording zegt het college de komende 10 jaar groeit met 5000. Dat zou betekenen dat alle nieuwe woningen voor 1 persoonshuishoudens zijn. Dat lijkt ons niet de bedoeling.

Er staan voldoende projecten op de rol alleen is hier nog weinig voortgang te bespeuren. Ik noem even de HN locatie, blokhoeve west (voorzitter hoe staat het overigens met het onder de grond brengen van de hoogspanningslijnen) en ook op Rijnhuizen gaan lang alle projecten niet zo hard als gehoopt. We constateren dat de bouw van woningen in het midden en hogere segmenten achterblijven. Dit zijn nu net de woningen die er voor moeten zorgen dat mensen een stap in hun wooncarrière kunnen maken binnen Nieuwegein.

Zo zou het college de 'blijverslening' meer onder de aandacht moeten brengen, zodat meer ouderen zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen.

We hebben meer mensen met draagkracht nodig om het brede aanbod van voorzieningen te onderhouden en waar nodig verder uit te bouwen. Tevens zien we dat er teveel kleine woningen worden gebouwd. In de concept woonvisie is nu opgenomen een minimum van 50 m². We zouden dit graag oprekken naar 65 m². Mede gezien omdat de laatste jaren met de kantoortransformaties er voldoende van dit soort kleine woningen is bijgekomen. Voorzitter graag een reactie van het college op dit voorstel.

Mobiliteit en economie

Nieuwegein is een vitale stad met veel werkgelegenheid en een van de weinige plaatsen die nog een bedrijventerrein heeft waar mogelijkheden zijn voor nieuwe bedrijven. We hebben dat o.a. te danken aan onze goede bereikbaarheid over de weg en binnenkort s ook digitaal als alle woningen kunnen worden aangesloten op glasvezel. Nieuwegein heeft geen treinstation en zal dat ook niet krijgen in met de daaraan verbonden hoge kosten. Het dichtstbijzijnde treinstation ligt gemiddeld vanuit Nieuwegein op ca. 30 minuten reistijd. Dit geldt zowel voor de fiets, OV of de auto. De auto blijft daardoor het belangrijkste vervoermiddel voor mensen met een woon-werk afstand van meer dan 10 km. De auto wordt steeds duurzamer en milieuvriendelijker. De Nieuwegeinse VVD vindt het dan ook onterecht dat dit vervoermiddel steeds maar weer door veel partijen in het verdomhoekje wordt geplaatst. Dit moet stoppen. De auto geeft heel veel mensen een vrijheid om te reizen naar alle bestemmingen ongeacht afstand of tijd. Ook voor veel mensen met een beperking is het toch nog mogelijk om auto te rijden. Daarnaast zijn bijna alle automobilisten ook fietsers en voetgangers. Alle weggebruikers eisen hun plaats op de weg. Daar moeten we goed naar blijven kijken dat elke weggebruiker de plaats krijgt die hij verdient. Het aantal verkeersslachtoffers in het verkeer groeit de laatste jaren het hardst onder de fietsers. Met name de elektrische fiets is hier oorzaak van. Vooral de ouderen met een elektrische fiets zijn hiervan slachtoffer. Dit zijn meestal recreatieve fietsers. Enerzijds wil je dat ouderen blijven bewegen maar anderzijds moet dat wel op een verantwoorde manier gebeuren. Welke oplossingen ziet het college om het aantal verkeersslachtoffers onder met name fietsers terug te brengen? Hoe gaat het college zorgen dat alle verschillende soorten fietsers elkaar niet in de weg zitten bijv waar belangrijke fietsroutes elkaar kruisen?

Als de fiets een auto zou zijn geweest zouden we zeggen minder (elektrische)fietsers.

Voorzitter Nieuwegein is goed bereikbaar over de weg. Zo ook voor criminelen. Zeker door de centrale ligging is het een uitstekende uitvalsbasis voor de criminaliteit. We hebben de afgelopen jaren veel goede slagen gemaakt maar we zijn er nog steeds niet. We horen dat er in landelijke toenemende mate aandacht is voor nieuw “personeel” te weten mensen met een licht verstandelijke handicap. Voorzitter: Zijn deze signalen er ook in Nieuwegein? Hoe zet het college daar op in met name in combinatie met de aanpak jeugdzorg?

Tot slot

Voorzitter, aanwezigen en meekijkers: Nieuwegein een stad van bijna 50 jaar met goede voorzieningen, verborgen schatten zoals de sluizen van Vreeswijk, de forten en diverse landhuizen zoals Rijnhuizen en Oudegein en veel verborgen groen. Het onderhoud van het groen is redelijk op orde, het is wel eens slechter geweest zullen we maar zeggen.

Bijplaatsen van afval bij ondergrondse containers en bovengrondse containers is nog wel een probleem. Vooral in de binnenstad bij het politiebureau is dit nagenoeg structureel. Dit strookt niet met beeldkwaliteit A.

Herplant van gekapte heeft nog wel de nodige aandacht nodig. Regelmatig loop ik door Nieuwegein hard en zie ik dat nog steeds het beheer van invasieve soorten niet op orde is. De berenklaauw is nog steeds niet weg ook al vinden de schapen hem erg lekker en ook de Japanse Duizendknoop groeit nog op tal van plaatsen ondanks dat hier nu een bestrijdingsplan voor is. Wanneer gaat het college dit nu eens goed oppakken? De provincie wil hier ook in bijdragen tenslotte.

Voorzitter, dit was de eerste termijn van de Nieuwegeinse VVD dank u.